

Are Ephraim and Menashe Jewish? Does it Matter?

Rabbi Rebecca Schatz - Seudah Shlishit Miketz 2024

בראשית מ"א:מ"ה

וַיִּקְרָא פַרְעֹה שֵׁם־יוֹסֵף צָפְנַת פַּעֲנֹחַ
וַיִּתֵּן־לוֹ אֶת־אֲסֵנַת בַּת־פּוֹטִי פֶרַע כֵּהֵן אֵן לְאִשָּׁה
וַיֵּצֵא יוֹסֵף עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם:

Genesis 41:45

Pharaoh then gave Joseph the name Zaphenath-paneah; and he gave him for a wife Osnat daughter of Poti-phera, priest of On. Thus Joseph emerged in charge of the land of Egypt.

בראשית מ"א:נ'

וַיִּוֹסֶף יֵלֶד שְׁנֵי בָנִים בְּטֶרֶם תָּבוֹא שְׁנַת הָרָעָב אֲשֶׁר יֵלְדֶה־לוֹ אֲסֵנַת בַּת־פּוֹטִי פֶרַע כֵּהֵן אֵוֹן:

Genesis 41:50

Before the years of famine came, Joseph became the father of two sons, whom Asenath daughter of Poti-phera, priest of On, bore to him.

בראשית מ"א:נ"א

וַיִּקְרָא יוֹסֵף אֶת־שֵׁם הַבְּכוֹר מְנַשֶּׁה כִּי־נִשְׁכַּח אֶת־כָּל־עֲמָלִי וְאֶת כָּל־בֵּית אָבִי:

Genesis 41:51

Joseph named the first-born Manasseh, meaning, "God has made me forget completely my hardship and my parental home."

בראשית מ"א:נ"ב

וְאֶת שֵׁם הַשֵּׁנִי קָרָא אֶפְרַיִם כִּי־הִפְרִנִי אֱלֹקִים בְּאֶרֶץ עֲנִי:

Genesis 41:52

And the second he named Ephraim, meaning, "God has made me fertile in the land of my affliction."

רש"י על בראשית מ"א:מ"ה:א'

צפנת פענח. מפרש הצפונות; ואין לפענח דמיון במקרא:

Rashi on Genesis 41:45:1

צפנת פענח signifies "Explainer of hidden things". There is no other example in Scripture of the word.

ספורנו על בראשית מ"א:מ"ה:א'

ויצא יוסף על ארץ מצרים. יצא מלפני פרעה באופן מורה שהיה שליט על כל ארץ מצרים:

Sforno on Genesis 41:45:1

ויצא יוסף על ארץ מצרים, he walked away from the interview in a manner which indicated that he was now the ruler over the whole nation

רבנו בחיי, בראשית מ"א:מ"ה:א'

צפנת פענח. מגלה צפונות, ואין לו חבר במקרא, אבל מצינו בתפלת יוצר המפענח נעלמים.

Rabbeinu Bahya, Bereshit 41:45:1

צפנת פענח, "the one who reveals secrets." This word does not appear a second time in Scripture. We do, however, encounter this word in the נשמת prayer recited on Sabbath mornings where the expression is המפענח נעלמים, [the subject being G'd, not man. Ed.] [...]

Are Ephraim and Menashe Jewish? Does it Matter?

Rabbi Rebecca Schatz - Seudah Shlishit Miketz 2024

רד"ק על בראשית מ"א:ה"א

צפנת פענח, לשון מצרי הוא, כמו שקרא נבוכדנאצר לדניאל וחבריו שם בלשון ארמי, והמפרשים שפירשו שהוא לשון הקדש תמה הוא איך קרא פרעה שם בלשון הקודש.

Radak on Genesis 41:45:1

צפנת פענח, an Egyptian expression, similar to Nevuchadnezzar giving Daniel and his companions Chaldaic names when he appointed them to high office. (Daniel 1,7) Other commentators (Rashi, Ibn Ezra, Ram'ban) explain the name צפנת פענח as being Hebrew.

קדושת לוי, שמות, שמות ג'

ויוסף היה במצרים (שמות א, ה). יש לדקדק למה כתוב במצרים, הוי ליה לומר ויוסף היה שם. ונראה דהכי קאמר, ויוסף היה במצרים, כלומר שלא שינה שמו, כי אפילו פרעה שקרא שמו צפנת פענח (בראשית מא, מה) אף על פי כן לא קרא עצמו רק יוסף וגם פרעה עצמו אמר לנו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו (בראשית מא, נה) כי בשביל שלשה דברים נגאלו בשביל שלא שינו שמם וזהו ויוסף היה במצרים:

Kedushat Levi, Exodus, Shemot 3

Exodus 1,6. **"and Joseph had meanwhile been in Egypt already."** We need to examine why the Torah had to repeat the word במצרים, "in Egypt" [...] Perhaps the Torah wanted to stress that during all the years that Joseph had been in Egypt without the moral support of his family he had not changed his name (although Pharaoh had given him an Egyptian title, i.e. צפנת פענח). He himself used to refer to himself by his Jewish name. Even Pharaoh realized this when during the early days of the famine he had instructed the people to turn to Joseph for help, i.e. לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו, "what Joseph will tell you, you are to do." (Compare Bereshit Rabbah 20 slightly differently wording.)

The Torah; A Women's Commentary, Genesis 41:50:1

OSNAT BEARS MANASSEH AND EPHRAIM TO JOSEPH (41:50–52) The names of Joseph's sons reflect their father's circumstances and embody his longing to forget his past (Manasseh) and his hope of success (Ephraim). In contrast to Jacob's sons, whose names bear the hopes and circumstances of their mothers Leah and Rachel (29:31–30:24; 35:18), these sons' names say nothing about Osnat's aspirations. Her sons, progenitors of the tribes of Manasseh and Ephraim, are not only linked to the family of Israel but also are descendants of an Egyptian priestly heritage. Jacob later recognizes both of these sons as full heirs to the Israelite lineage (48:5).

בראשית מ"ח:ה

(ה) ועתה שני-בניך הנוֹלָדִים לְךָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד-בָּאִי אֵלַי מִצְרַיִם לִי-הֵם אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה כְּרֵאִיבִן וְשִׁמְעוֹן יְהוּדָה:

Genesis 48:5

Now, your two sons, who were born to you in the land of Egypt before I came to you in Egypt, shall be mine; Ephraim and Manasseh shall be mine no less than Reuben and Simeon.

Rashi understands this to mean that Ephraim and Menashe will each inherit a portion in the land of Israel along with the other tribes. Jacob then notices his grandchildren but doesn't recognize them.

When Joseph identifies them as his sons, Jacob blesses them.

בראשית מ"ח:ט"ז

הַמַּלְאָךְ הַגָּאֵל אֹתִי מִכָּל-רָע יְבָרֵךְ אֶת-הַנְּעָרִים וְיִקְרָא בְּהֵם שְׁמִי וְשֵׁם אֲבֹתִי אַבְרָהָם וְיִצְחָק וְיִדְגְּלוּ לְרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

Genesis 48:16

The Angel who has redeemed me from all harm bless the lads. In them may my name be recalled, And the names of my fathers Abraham and Isaac, And may they be teeming multitudes upon the earth.

<https://www.thetorah.com/article/joseph-and-asenath>